

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jitky Zavřelové a soudců Olgy Stránské a Mgr. Tomáše Kocourka, Ph.D., ve věci

žalobce: **Y. H.,**
státní příslušník U.,
bytem třída T. G. M., M. B.,
zastoupen advokátem Mgr. Markem Sedlákem,
se sídlem Příkop 8, Brno,

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,**
se sídlem náměstí Hrdinů 3, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 10. 2016, č. j. MV-131140-4/SO-2016,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou, doručenou Krajskému soudu v Praze dne 25. 10. 2016, podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení rozhodnutí uvedeného v záhlaví, jímž žalovaná zamítla odvolání žalobce proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále též jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 12. 8. 2016, č. j. OAM-20988-18/TP-2015 (dále též jen „prvostupňové rozhodnutí“), a toto rozhodnutí potvrdila. Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán I. stupně podle § 87k odst. 1 písm. g) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 17. 12. 2015 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zamítl žádost žalobce o povolení k trvalému pobytu podanou podle § 87h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.
2. Žalobce v žalobě uvádí, že napadené rozhodnutí je založeno na nesprávném výkladu § 15a odst. 3 bodu 1 zákona o pobytu cizinců, v jehož důsledku dospěla žalovaná k chybnému

závěru, že žalobce není rodinným příslušníkem občana Evropské unie (svého otčima). Žalovaná vychází z toho, že pro aplikaci tohoto ustanovení je nezbytné, aby spolu žalobce a jeho otčím sdíleli společnou domácnost *v domovském státě nebo v jiném státě*, kde měli oba povolený pobyt; nikoli na území České republiky. Společné soužití se musí podle žalované realizovat mimo Českou republiku, aby mohl být naplněn smysl § 15 odst. 3 bodu 1 zákona o pobytu cizinců, kterým je umožnit cizinci, aby následoval svého rodinného příslušníka do České republiky. To vyplývá z konstrukce § 15a zákona o pobytu cizinců jako celku a rovněž z jeho nového znění účinného od 18. 12. 2015, jež výslovně zakotvuje dosavadní konstantní výklad. Takové soužití mimo území České republiky žalobce netvrdil, ani nedoložil, a proto nebylo možné dojít k jinému závěru, než že nesplňuje podmínky pro požadovaný druh pobytu. S tímto výkladem však žalobce nesouhlasí, neboť § 15a zákona o pobytu cizinců nevylučuje, aby se společné soužití realizovalo až v České republice. Žalobce se svým nevlastním otcem (novým manželem své matky) sdílí společnou domácnost v České republice, kde žalobce legálně pobývá. Pokud by žalobce žil s nevlastním otcem na U., za jinak stejných okolností by pobyt podle § 15 odst. 3 bodu 1 zákona o pobytu cizinců získal. Žalobce také podotýká, že ke změně textace tohoto ustanovení došlo ke dni 18. 12. 2015, tedy až po podání žádosti, což nelze vykládat jinak, než že do té doby bylo pro získání pobytu přípustné, aby se společné soužití odehrávalo v České republice.

3. Žalovaná ve vyjádření k žalobě odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí a uvádí, že se v řízení neprokázalo, že by žalobci svědčilo postavení rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců. Žalovaná nezpochybňuje, že žalobce má jistou vazbu na svého nevlastního otce – českého státního občana pana J. F., ta mu však automaticky nedává postavení jeho rodinného příslušníka. Případ žalobce nemůže spadat pod § 15a odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, neboť žalobce je starší 21 let, ani pod § 15a odst. 3 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců, neboť toto ustanovení se nevztahuje na osoby, které spolu počaly sdílet společnou domácnost až na území České republiky. To vyplývá z jazykového výkladu tohoto ustanovení v rozhodném znění, neboť to požadovalo, aby žalobce žil ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolený trvalý nebo dlouhodobý pobyt, s občanem Evropské unie (tedy mimo území České republiky) ve společné domácnosti. Žalobce však neprokázal, že by na U. s panem F. sdílel společnou domácnost, ani to, že by v minulosti měl v jiném státě dlouhodobý nebo trvalý pobyt, tím spíše, že by v takovém státě žil ve společné domácnosti s panem F.. Novela, které se žalobce dovolává, sice přináší změnu textace předmětného ustanovení, ta však nemíří k *místu, kde se mělo společné soužití realizovat* (již podle předchozího výkladu to bylo zjevné), nýbrž k *době, kdy se tak mělo dít* (tedy *bezprostředně před vstupem na území*, neboť bylo třeba jasně stanovit, že společné soužití s občanem Evropské unie např. v dětství nemůže založit nárok na pobytové povolení tohoto druhu). Žalovaná uzavírá, že má za to, že napadené rozhodnutí je v souladu se zákonem, a navrhuje zamítnutí žaloby.
4. Ze správního spisu soud zjistil následující podstatné skutečnosti. Dne 30. 11. 2015 podal žalobce žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 87h odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. K žádosti přiložil svůj rodný list a oddací list potvrzující sňatek své matky s českým občanem panem J. F.. Dne 28. 12. 2015 proběhla v domácnosti, kde žalobce žije, pobytová kontrola. Při ní byl v bytě zastižen pan J. F. se svou manželkou (matkou žalobce), žalobce a jeho sestra, přičemž z uspořádání a vybavení bytu nebylo pochyb o tom, že v něm rodina v tomto složení skutečně bydlí. To potvrdila také sousedka. Dne 3. 3. 2016 vyzval správní orgán I. stupně usnesením žalobce k odstranění vad žádosti,

konkrétně k tomu, aby sdělil, podle kterého odstavce § 15a zákona o pobytu cizinců se považuje za rodinného příslušníka občana Evropské unie, a předložil odpovídající důkazy. Dne 22. 3. 2016 žalobce upřesnil, že se za rodinného příslušníka občana EU pokládá podle § 15a odst. 3 písm. a) bodu 1 ve spojení s § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Jak prokázal předloženými listinami, je dítětem manželky občana Evropské unie. S panem F. žije ve společné domácnosti a mají spolu vztah obdobný vztahu otce a syna. K důkazu navrhl žalobce provést pobytovou kontrolu a výslech svůj, své matky, své sestry a pana F..

5. Dne 3. 7. 2016 proběhl výslech pana J. F.. Ten během výslechu uvedl, že matka žalobce žije v České republice od roku 2005 a seznámili se v práci. Od roku 2008 kdy zemřela manželčina matka, žijí v České republice obě její děti a žalobce zde brigádně pracuje. Se svým biologickým otcem se žalobce nestýká. V době, kdy se žalobce s panem F. seznámil, mu bylo asi 18 let, kdy už bylo podle pana F. na výchovné ovlivnění žalobce z jeho strany pozdě. Není si vědom toho, že by žalobce nějak ovlivnil nebo jej něco naučil. Vychází spolu dobře, bez problémů. Pan F. bere žalobce jako kamaráda a ten jej oslovuje osobním jménem. Kvůli pracovnímu vytížení se mnoho nevidají, ale občas spolu zašli na pivo; jiné společné aktivity nemají. Týž den proběhl výslech žalobce, který uvedl, že se jeho matka s nevlastním otcem seznámila v práci. Žalobce v České republice žije od roku 2008, ale od roku 2005 zde pravidelně navštěvoval matku; pracuje brigádně a brzy snad v běžném zaměstnání na stavbě. Svého biologického otce viděl naposledy ve svých deseti letech; nestýkají se. S otčímem se poprvé setkal v roce 2012. S panem F. vycházejí dobře, chová se hezky k němu i celé rodině. Oslovuje jej osobním jménem a občas „tatínku“. Společné aktivity nemají, protože jsou oba hodně v práci; žalobce si ani není vědom toho, že by se od pana F. něčemu naučil, vyjádřil ale přání umět posilovat jako on. Dne 9. 6. 2016 předložil žalobce správnímu orgánu I. stupně pracovní smlouvu, podle níž od 1. 6. 2016 nastoupil u společnosti H. s. r. o. jako pomocný stavební dělník s měsíční hrubou mzdou 11 000 Kč. Dne 21. 7. 2016 poučil správní orgán I. stupně žalobce o jeho právu seznámit se s podklady a vyjádřit se k nim, avšak žalobce této možnosti nevyužil.
6. Dne 12. 8. 2016 vydal správní orgán I. stupně prvostupňové rozhodnutí, kterým žádost žalobce podle § 87k odst. 1 písm. g) zákona o pobytu cizinců zamítl. V odůvodnění zrekapituloval dosavadní průběh řízení a uvedl, že z toho, co bylo v řízení zjištěno, sice vyplývá přátelský vztah žalobce s panem F., ten však nelze subsumovat pod žádný z odstavců § 15a zákona o pobytu cizinců. Vztah obdobný vztahu rodinnému je třeba podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 4. 2010, č. j. 5 As 6/2010 – 63, vykládat úzce; nejde o vytvoření zbytkové kategorie pro všechny cizince, kteří sdílí společnou domácnost s občanem EU, aniž by byli jeho rodinnými příslušníky ve smyslu § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Dále správní orgán I. stupně z opatrnosti přezkoumal, zda žalobce nesplňuje podmínky uvedené v § 15a zákona o pobytu cizinců, a dospěl k závěru, že nikoli. Zejména žalobce nesplňuje podmínku stanovenou § 15a odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, neboť je starší 21 let. Vztah obdobný vztahu mezi rodičem a dítětem pak může z povahy věci existovat jen do dosažení zletilosti, tedy do 18 let věku dítěte. Žalobce také nesplňuje podmínky v § 15a odst. 3 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců, neboť s občanem Evropské unie nesdílel společnou domácnost před svým přicestováním na území České republiky. Proti tomuto rozhodnutí se žalobce odvolal, přičemž obdobně jako v žalobě nesouhlasil se závěrem, že soužití ve společné domácnosti z hlediska relevance pro § 15a odst. 3 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců musí být realizováno mimo Českou republiku.

7. Dne 20. 10. 2016 vydala žalovaná napadené rozhodnutí. V něm stručně zrekapitulovala dosavadní průběh řízení a ztotožnila se s argumentací správního orgánu I. stupně, že blízký vztah žalobce s panem F. nelze podřadit pod žádný z odstavců § 15a zákona o pobytu cizinců. Zejména se nemůže jednat o vztah obdobný vztahu rodinnému, neboť žalobce má existující rodinný vztah se svým vlastním (biologickým) otcem, a dokud ten žije, nemůže být tento rodinný vztah nahrazen vztahem obdobným. Ostatně, žalobce je starší 21 let a jako takový se vztahu s rodičem či osobou v obdobném postavení nemůže dovolat. Současně nejde o trvalý vztah, neboť vazba obou mužů vznikla a trvá pouze díky tomu, že mají oba vazbu na žalobcovu matku. Žalovaná citovala tutéž judikaturu Nejvyššího správního soudu jako správní orgán I. stupně, včetně závěru, že je třeba pojem „vztah obdobný vztahu rodinnému“ vykládat úzce. Že je nezbytné, aby spolu cizinec a občan EU ve společné domácnosti žili mimo Českou republiku, plyne jak z jazykového (soudě podle slova „žil“), tak z teleologického výkladu § 15a odst. 3 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců (jeho hlavním smyslem je, aby cizinci mohli své blízké *následovat* na území Evropské unie, nikoli do Evropské unie přicestovat a teprve *poté* si zde vytvářet vazby a vstupovat do společné domácnosti).
8. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků, a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který zde byl v době vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by byl povinen přihlédnout z moci úřední, soud neshledal. O žalobě rozhodl soud podle § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť žalovaná vyslovila s takovým postupem výslovný souhlas a souhlas žalobce se presumuje, neboť ani na výzvu soudu nesdělil, že by s rozhodnutím věci bez jednání nesouhlasil.
9. Žaloba obsahuje jediný žalobní bod, který se týká výkladu § 15a odst. 3 písm. a) bodu 1 zákona o pobytu cizinců. Žalovaná má za to, že nárok na získání pobytového povolení podle tohoto ustanovení je založen pouze tehdy, pokud žadatel a občan Evropské unie žili ve společné domácnosti v zemi původu cizince, resp. v jiném státě, kde měli povolen pobyť. Žalobce má naopak za to, že pro účely tohoto ustanovení má význam rovněž život ve společné domácnosti na území České republiky. Žalobce nespatřuje důvod pro odlišné hodnocení soužití ve společné domácnosti v České republice nebo jinde. Současně poukazuje na změnu textu ustanovení § 15a odst. 3 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců, který od 18. 12. 2015 stanoví, že za rodinného příslušníka se považuje též cizinec, který „*ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyť, žil před vstupem na území s občanem Evropské unie ve společné domácnosti*“; z této změny je zjevné, že do té doby bylo pro získání pobytu přípustné, aby se společné soužití odehrávalo v České republice.
10. Podle § 15a odst. 3 písm. a) bodu 1 zákona o pobytu cizinců (ve znění účinném do 17. 12. 2015, kteréžto znění bylo pro posouzení žádosti žalobce relevantní s ohledem na přechodná ustanovení obsažená v čl. IV bod 1. zákona č. 314/2015 Sb.) se ustanovení tohoto zákona, týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie, obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že je příbuzným občana Evropské unie neuvedeným v odstavci 1, pokud ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen trvalý či dlouhodobý pobyt, žil s občanem Evropské unie ve společné domácnosti.

11. Podle § 15a odst. 2 písm. a) bodu 1 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném od 18. 12. 2015 se za rodinného příslušníka občana Evropské unie považuje též cizinec, který prokáže, že je příbuzným občana Evropské unie neuvedeným v odstavci 1, pokud ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyť, žil *před vstupem na území* s občanem Evropské unie ve společné domácnosti (zdůrazněno soudem).
12. Jak je patrné při porovnání obou časových znění, v novějším z nich (účinném od 18. 12. 2015) přibyla podmínka, že kvalifikované soužití (tedy soužití relevantní z hlediska žádosti o pobytové povolení) cizince a občana Evropské unie ve společné domácnosti se musí realizovat *bezprostředně* před vstupem cizince na území České republiky. Předmětné ustanovení ve znění účinném do 17. 12. 2015 oproti tomu výslovně neupravovalo, v jaké době před vstupem na území České republiky musí cizinec žít ve společné domácnosti s občanem EU, aby na něj mohlo být nahlíženo jako na rodinného příslušníka.
13. Ani v jednom z časových znění tedy nebylo sporu o tom, že se soužití ve společné domácnosti musí odehrávat *mimo území České republiky*. To plyne již z jazykového výkladu formulace, která je oběma časovým verzím společná: „*pokud ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen trvalý či dlouhodobý pobyť, žil s občanem Evropské unie ve společné domácnosti*“. Z tohoto ustanovení zcela jasně vyplývá, že se společné soužití musí odehrát a) ve státě, jehož je cizinec občanem (v posuzované věci na U.), nebo alternativně b) v jiném státě, kde měli oba povolen pobyť. Tímto „jiným státem“ uváděným v podmínce sub b) přitom z povahy věci nemůže být Česká republika, neboť právo českého občana pobývat v České republice (resp. právo státního občana pobývat na území tohoto státu obecně) je imanentním prvkem mezinárodněprávního institutu státního občanství. Toto právo českých občanů je zakotveno i v článku 14 odst. 3 a 4 Listiny základních práv a svobod. Českému občanu tedy nemůže být pobyť v České republice „povolen“, neboť je k němu *ipso facto* oprávněn s ohledem na své státní občanství.
14. Ve vztahu k právní úpravě účinné do 17. 12. 2015 se k této otázce vyslovil rovněž Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 7. 12. 2016, č. j. 1 Azs 273/2016 – 29 (byť se tento rozsudek zabýval spíše podmínkou *bezprostřednosti* soužití ve společné domácnosti před přicestováním do České republiky, vyslovil se současně i k otázce, *kde se má ono společné soužití odehrát*, aby bylo relevantní z hlediska nároku na získání povolení k trvalému pobytu). V tomto rozsudku Nejvyšší správní soud nejprve zdůraznil, že je třeba mít na paměti, že jakkoli § 15a odst. 3 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců představuje transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „směrnice 2004/38/ES“), tato směrnice nedopadá na případy, kdy občan České republiky nerealizoval své právo volného pohybu. Tak je tomu právě v dané věci, neboť žalobcův otcím je občanem České republiky žijícím na jejím území. Zákonodárce však v zájmu předejití negativnímu jevu zvanému obrácená diskriminace či diskriminace tuzemců (tedy situace, kdy unijní právo dává určité oprávnění občanům jiného členského státu EU žijícím v České republice, avšak nikoli občanům České republiky žijícím v České republice) garantoval prostřednictvím § 15a odst. 4 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 17. 12. 2015 (resp. nově § 15a odst. 3 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném od 18. 12. 2015) stejná práva i cizincům, kteří jsou rodinnými příslušníky občanů České republiky (tzv. vnitrostátní dorovnání). S ohledem na to je tudíž třeba vykládat § 15a odst. 3 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 17. 12. 2015 v souladu s unijním právem i v daném případě (srov. usnesení

rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2011, č. j. 3 As 4/2010 – 151), zejména v souladu s článkem 3 odst. 2 písm. a) směrnice 2004/38/ES.

15. Podle článku 3 odst. 1 směrnice 2004/38/ES se tato směrnice vztahuje na všechny občany Unie, kteří se stěhují do jiného členského státu, než jehož jsou státními příslušníky, nebo v takovém členském státě pobývají, a na jejich rodinné příslušníky ve smyslu čl. 2 bodu 2, kteří je doprovázejí nebo následují.
16. Podle článku 3 odst. 2 směrnice 2004/38/ES aniž je dotčeno právo volného pohybu a pobytu dotyčných osob, které tyto osoby již případně mají, usnadňuje hostitelský členský stát v souladu se svými vnitrostátními předpisy vstup a pobyt těchto osob: a) všech ostatních rodinných příslušníků bez ohledu na jejich státní příslušnost, kteří nejsou zahrnuti v definici rodinného příslušníka ve smyslu čl. 2 bodu 2 a kteří jsou v zemi, z níž pocházejí, osobami vyživovanými občanem Unie s primárním právem pobytu nebo členy jeho domácnosti nebo u kterých vážné zdravotní důvody naléhavě vyžadují osobní péči tohoto občana Unie o ně; b) partnera, se kterým má občan Unie řádně doložený trvalý vztah. Hostitelský členský stát pečlivě posoudí osobní poměry těchto osob a zdůvodní každé odepření vstupu či pobytu těchto osob.
17. Podle článku 2 bodu 2 směrnice 2004/38/ES se pro účely této směrnice rodinným příslušníkem rozumí: a) manžel nebo manželka; b) partner, se kterým občan Unie uzavřel registrované partnerství na základě právních předpisů členského státu, zachází-li právní řád hostitelského členského státu s registrovaným partnerstvím jako s manželstvím, v souladu s podmínkami stanovenými souvisejícími právními předpisy hostitelského členského státu; c) potomci v přímé linii, kteří jsou mladší 21 let nebo jsou vyživovanými osobami, a takoví potomci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b); d) předci v přímé linii, kteří jsou vyživovanými osobami, a takoví předci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b).
18. Nejvyšší správní soud v již odkazovaném rozsudku ze dne 7. 12. 2016, č. j. 1 Azs 273/2016 – 29, uzavřel, že „[č]lánek 3 odst. 2 písm. a) směrnice [2004/38/ES] mj. normuje, že hostitelský členský stát usnadňuje vstup a pobyt všech ostatních rodinných příslušníků, kteří nespádají pod čl. 2 bod 2, bez ohledu na jejich státní příslušnost a kteří jsou v zemi, z níž pocházejí, členy domácnosti občana EU. Z tohoto ustanovení směrnice ve spojení s § 15a odst. 3 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců je prostým jazykovým výkladem nutno dovodit, že spojení ‚soužití ve společné domácnosti‘ znamená, že v zemi z níž rodinný příslušník přichází, musí žít ve společné domácnosti s občanem EU. Aplikují-li se tato východiska na § 15a odst. 3 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců, je zjevné, že spojení ‚žil s občanem Evropské unie ve společné domácnosti‘ je nutno skutečně vykládat tak, jak to učinila žalovaná i krajský soud, tedy že musí jít o společné soužití s občanem EU, které bezprostředně předchází vstupu cizince (rodinného příslušníka) na území členského státu EU (spojení ‚jsou členy domácnosti občana Unie‘, nikoli byly členy).
19. Tento výklad potvrzuje bod 6 odůvodnění Směrnice, který stanoví, že [k] zachování jednoty rodiny v širším slova smyslu [...] by měl hostitelský členský stát postavení osob, které podle této směrnice nejsou zahrnuty v definici rodinného příslušníka, a které tedy nemají automatické právo na vstup a pobyt v hostitelském členském státě, přezkoumávat v souladu s vlastními vnitrostátními předpisy z hlediska otázky, zda by těmto osobám měl být umožněn vstup a pobyt s ohledem na jejich vztah k občanu Unie nebo na jakékoli další okolnosti, například jejich finanční nebo fyzickou závislost na občanu Unie. Účelem Směrnice je tedy zachování jednoty

rodiny v širším smyslu, a to zejména s ohledem na finanční či fyzickou závislost rodinného příslušníka na občanu EU. Tato závislost pak může být projevována i tím, že občan EU a jeho rodinný příslušník spolu žili ve společné domácnosti; aby ovšem mohl být naplňován účel Směrnice, tedy zachování jednoty rodiny při pohybu jejích členů, musí taková společná domácnost z logiky věci fungovat před vykonáním pohybu, aby bylo vůbec co zachovávat.

20. Tuto interpretaci předmětného ustanovení zákona o pobytu cizinců lze podpořit i skutečností (na kterou ostatně poukázal též krajský soud), že toto ustanovení bylo s účinností od 18. 12. 2015 novelizováno (zákon č. 314/2015 Sb.) tak, že zní: *Za rodinného příslušníka občana Evropské unie se považuje též cizinec, který prokáže, že je příbuzným občana Evropské unie neuvedeným v odstavci 1, pokud ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt, žil před vstupem na území s občanem Evropské unie ve společné domácnosti [zvýraznění doplněno; nově jde o § 15a odst. 2 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců]. Ze znění tohoto ustanovení v novelizovaném znění je zjevné, že podmínka soužití ve společné domácnosti je splněna pouze tehdy, šlo-li o soužití s občanem EU před vstupem na území. Z důvodové zprávy k tomuto novelizačnímu zákonu vyplývá, že ke změnám v § 15a zákona o pobytu cizinců zákonodárce přistoupil z důvodu četných výkladových problémů tohoto ustanovení ve stávajícím znění a současně za účelem jeho přizpůsobení aktuální judikatuře Soudního dvora. S ohledem na tuto judikaturu (rozsudek Soudního dvora ze dne 9. 1. 2007 ve věci C-1/05, Jia, rozsudek Soudního dvora ze dne 16. 1. 2014, ve věci C-423/12, Reyes) pak ve vztahu k nezbytnosti materiální podpory a též soužití ve společné domácnosti zákonodárce zdůvodnil, že ta musí existovat v členském státě původu nebo státě posledního pobytu těchto příbuzných v okamžiku, kdy žádají o připojení se k občanu Evropské unie, tedy bezprostředně před vstupem na území České republiky, a je na rodinném příslušníkovi, aby tuto závislost (resp. soužití ve společné domácnosti) prokázal.“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2016, č. j. 1 Azs 273/2016 – 29, body 43 – 48.)*
21. Z citovaných závěrů Nejvyššího správního soudu vyplývá, že § 15a odst. 3 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 17. 12. 2015 je třeba vyložit v souladu s článkem 3 odst. 2 písm. a) směrnice 2004/38/ES. Z něj (potažmo ze směrnice 2004/38/ES jako celku a z jejích cílů) pak lze jednoznačně dovodit, že společná domácnost musí existovat před vstupem na území členského státu, a to bezprostředně. V právě posuzované věci soud neshledal důvod se od závěrů vyslovených v tomto rozsudku odchýlit.
22. Soud uzavírá, že podmínka soužití ve společné domácnosti mimo území Evropské unie, a to bezprostředně před přicestováním cizince, byla přítomna jak v § 15a odst. 3 písm. a) bodu 1 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 17. 12. 2015, tak i v § 15a odst. 2 písm. a) bodu 1 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném od 18. 12. 2015 (v němž je pouze nově upřesněno, že musí existovat bezprostředně před vstupem na území). Konstantní výklad je podpořen i tím, že se stále jedná o promítnutí směrnice 2004/38/ES do vnitrostátního práva (byť se tak děje v důsledku snahy zákonodárce zrovnoprávnit občany České republiky s občany jiných členských států Evropské unie, nikoli v důsledku obligatorní transpozice), přičemž tato směrnice se v rozhodném období nijak neměnila. Žalovaná tedy ve svých závěrech nepochybila. Výklad § 15a odst. 3 písm. a) bodu 1 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 17. 12. 2015, který zvolila žalovaná, je správný a souladný s judikaturou Nejvyššího správního soudu. Tento výklad je také totožný s výkladem ustanovení shodného obsahu po novele zákona o pobytu cizinců provedené zákonem č. 314/2015 Sb. [nově jde o § 15a odst. 2 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném od 18. 12. 2015]. Žalobce existenci společné domácnosti

ve státě svého původu (na U.), ani v jiném státě (v kterémkoli státě odlišném od České republiky), kde by měli současně on i pan J. F. povolen pobyť, netvrdil, natož aby takovou skutečnost doložil. Nebylo tedy možno jej pokládat za rodinného příslušníka pana F. ve smyslu § 15a odst. 3 písm. a) bod 1 zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do 17. 12. 2015 a udělit mu povolení k trvalému pobytu.

23. S ohledem na výše citované závěry Nejvyššího správního soudu je tedy na místě právní názor žalobce, že se soužití ve společné domácnosti s jeho otčím panem F. mohlo realizovat i v České republice, odmítnout jako chybný. Tvrdí-li žalobce, že § 15a zákona o pobytu cizinců výslovně nevylučuje, aby se společné soužití realizovalo v České republice, pak toto ustanovení vykládá v rozporu s jeho zněním a nadto zcela izolovaně, namísto jeho výkladu v kontextu směrnice 2004/38/ES a v souladu s jejím užitečným účinkem. Smyslem této směrnice je umožnit cizinci, aby mohl následovat občana Evropské unie, s nímž sdílel společnou domácnost, do členského státu Evropské unie, pokud se její občan rozhodne tam žít. Hlavním účelem je tedy to, aby občan Evropské unie v důsledku využití svého práva volného pohybu osob nemusel přetrhat své již existující sociální vazby. Smyslem této právní úpravy však není umožnit cizinci přicestovat do Evropské unie, následně zde vstoupit do společné domácnosti s občanem Evropské unie a na základě takto vzniklých vazeb získat pobytové oprávnění. Lze souhlasit s tvrzením žalobce, že pokud by žil s nevlastním otcem na U., za jinak stejných okolností by pobyt podle § 15 odst. 3 písm. a) bodu 1 zákona o pobytu cizinců získal. Z toho však nelze žádným způsobem dovozovat, že by jej tedy měl analogicky získat skrze společnou domácnost v České republice. Takový výklad by totiž nebyl v souladu se smyslem a účelem směrnice 2004/38/ES, nýbrž právě naopak. Námitka je nedůvodná.
24. Jelikož soud neshledal žalobní bod důvodným a ani z obsahu správního spisu nezjistil žádnou vadu řízení, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky, zamítl žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
25. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Procesně úspěšné žalované nevznikly žádné náklady převyšující náklady běžné úřední činnosti, soud jí proto náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 25. července 2018

Mgr. Jitka Zavřelová v. r.
předsedkyně senátu